

خط مشی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه زابل

مقدمه

خط مشی هر کتابخانه به منزله سندی است که به بسیاری از پرسش‌های مدیریتی یک کتابخانه در بلند مدت و کوتاه مدت پاسخ می‌دهد. با در نظر گرفتن اینکه اهداف و خط مشی هر کتابخانه دانشگاهی باید بیش از هر چیز در راستای اهداف و برنامه‌های سازمان متبوع خود باشد خط مشی این کتابخانه نیز به منظور تبیین معیارها و اهداف مجموعه سازی، سازماندهی منابع، ایجاد خدمات لازم برای تأمین نیازها و مدیریت کلان کتابخانه تدوین شده است.

کتابخانه‌های دانشگاهی که در عصر اطلاعات به عنوان گردانندگان و اشاعه دهندگان اطلاعات توصیف می‌شوند، نقش حیاتی در این نوع کتابخانه‌ها بازی می‌کند. در این راستا، آنها به فعالیت‌هایی از قبیل شناسایی نیازهای جامعه دانشگاهی و فراهم ساختن امکان دسترسی سریع و راحت به منابع اطلاعاتی به منظور پشتیبانی از هدفهای آموزشی و پژوهشی می‌پردازند.

وظایف اصلی کتابخانه را می‌توان به سه دسته کلی تقسیم کرد: 1- مجموعه سازی 2- سازماندهی 3- اشاعه اطلاعات. باید توجه داشت که مجموعه سازی نخستین رکن در کتابداری و اطلاع رسانی در کتابخانه‌ها است و سایر فعالیت‌های کتابخانه به صورت مستقیم یا غیر مستقیم پس از مجموعه سازی شروع می‌شود.

1- رسالت و اهداف:

رسالت اصلی کتابخانه به عنوان یک کتابخانه دانشگاهی، حمایت از برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه است. که در این راستا اهداف زیر را دنبال می‌کند.

1- 1: اهداف بلند مدت: سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی همسو با اهداف آموزشی و پژوهشی دانشگاه و فراهم آوردن زمینه دستیابی به اهداف.

1-2: اهداف کوتاه مدت: تأمین منابع لازم برای پاسخگویی به نیازهای آموزشی، تحقیقاتی و مطالعاتی دانشجویان، اعضای هیئت علمی، کارکنان و سایر افراد استفاده کننده از کتابخانه میباشد.

تعاریف:

مجموعه سازی:

عبارت است از فرایند نیازسنجی، انتخاب، سفارش، تهیه و قابل دسترس ساختن محتوای منابع اطلاعاتی مورد نیاز جامعه کتابخانه از راه‌های خرید، مبادله یا سایر روش‌های مرسوم و ارزیابی مداوم آن‌ها.

جامعه کتابخانه

جامعه کتابخانه شامل کلیه اعضای هیئت علمی ، دانشجویان و کارکنان دانشگاه زابل می باشد.

منابع کتابخانه:

در فرآیند مجموعه سازی منابع کتابخانه شامل کتاب های لاتین و فارسی چاپی و الکترونیکی، مجلات چاپی و الکترونیکی ، پایگاه های اطلاعاتی و منابع سمعی و بصری می باشد.

دامنه و پوشش:

کلیه منابع رشته های حوزه فنی مهندسی، علوم انسانی ،منابع طبیعی، کشاورزی، دامپزشکی، علوم پایه و هنر را شامل میشود.

3 - کمیته انتخاب منابع و مسئولیت:

کمیته انتخاب متشکل از ریاست کتابخانه، مسوول و کارشناسان واحد سفارشات، مسوول بخش امانت، مسوول بخش مرجع و نمایندگان گروههای آموزشی می باشد. مسئولیت اصلی انتخاب مواد با رئیس کتابخانه است. وی سیاستگذاری ، تدوین آیین نامه های انتخاب ، وجین و اهداء منابع و نظارت بر فرآیند مجموعه سازی را بر عهده دارد.

4 - معیار های کلی انتخاب و تهیه منابع:

در انتخاب کتاب که طبق نیاز جامعه استفاده کننده صورت می گیرد معیار های ذیل مورد توجه می باشد.

4-1: در نظر گرفتن اهداف کتابخانه

4-2: نیاز استفاده کنندگان

4-3: رشته های تحصیلی موجود در دانشگاه

4-4: فضا و تقسیم بودجه اختصاص داده شده

4-5: توجه به منابع و مواد مرجع مورد نیاز

4-6: توجه به گروه های پژوهشی و پژوهشکده های فعال در دانشگاه

تهیه منابع:

تهیه منابع در دانشگاه زابل به دو روش خرید و اهداء صورت میگیرد. خرید از نمایشگاه های فصلی و سالیانه کتاب از جمله نمایشگاه بین المللی کتاب تهران و ناشران سطح کشور انجام می شود و بخشی از منابع کتابخانه که به صورت اهداء در یافت میشود

پس از بررسی توسط کارشناسان بخش سفارش، منابع مورد نیاز کتابخانه انتخاب و سایر منابع به طور رایگان در اختیار دانشجویان قرار داده میشود.

5 - معیار های انتخاب مواد:

- 1-1: مرتبط با رشته ها و موضوعات مورد نیاز دانشگاه
- 5-2: توجه به اعتبار نویسنده، مترجم و نویسنده
- 5-3: توجه به اعتبار، صحت و روز آمد بودن اطلاعات
- 5-4: جامعیت موضوع و عمق محتوای اثر
- 5-5: شایستگی علمی اثر
- 5-6: نیاز مراجعان

6. نحوه سفارش و خرید کتاب:

سفارش منابع هم از طریق دانشجویان و اعضاء هیئت علمی که از طریق برنامه کتابخانه اقدام به سفارش کتاب می کنند قابل انجام است . و هم دانشکده ها می توانند با استفاده از کاتالوگ هایی که در یک بازه زمانی مشخص قبل از برگزاری نمایشگاه سالیانه کتاب تهران از طرف ناشرین شرکت کننده در نمایشگاه به کتابخانه فرستاده می شود، کتابهای مورد نیاز خود را سفارش دهند. پس از طی این مراحل منابع درخواستی توسط کارشناس سفارش مربوطه بررسی می گردد.

7. بودجه:

جهت خرید کتاب های تخصصی بر اساس تعداد رشته ها و گرایش های تحصیلی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری و تعداد دانشجویان هر یک از این مقاطع بودجه تخصیص داده می شود.

8. وجین:

همانند سیاست انتخاب منابع ، سیاست وجین مجموعه بر اساس نظارت ، ارزیابی و بازنگری دوره ای مجموعه کتابخانه انجام می پذیرد.